

రెండు గంటల నుంచి బస్సు కొనం ఎదురు చూస్తున్న మేము - దూరంగా 129 నెంబరు బస్సు కనిపించగానే పరుగులు తీస్తున్న జనాన్ని చూపి మేమూ పరిగెత్తాము. నాతో పాటి సనిమాక పచ్చిన కొరిగ్స్ అరుణ, వెంకట్, పద్మ అప్పుడే వాళ్ళు బస్సుక్రియదం - సిట్టు అక్రమించేసినా నాకొ సెటూ రిజిస్ట్రేషన్ చేసి త్వరగా నన్ను రమ్మని అరిచేస్తున్నారు. సిటి బస్సుల గేటు దగ్గరుండే జన వ్యూహాన్ని దైర్యంగా ఛేదించలేని నేను అతి ప్రయత్నం మీద బస్సుక్రి - నా సిట్టో కూలబడ్డాను. అప్పటికే బస్సునిండిపోయివుంది.

'ఒక అరగంట ఆలశ్యముంటుంది. మేము పీలు త్రాగాలి' అన్నాడు కండక్టర్. అతను ఎర్రగా ఉన్నాడు. అందంగా ఉన్నాడు. అతని ముఖంలోని అమాయకత్వం అతనికి మరింత శోభను కల్పిస్తోంది.

ఇంతలో -

రెండు గంటల్లోంచి బస్సు లేక చూస్తున్నాము. తర్వాత పీలు త్రాగి మృగాని ముందు పడండి' ఒక ప్రయాణికుడు చాలా మొరటుగా అన్న మాటలవి.

కండక్టర్ తెల్లబోతూ నిలబడి పోయాడు. ఏమని సమాధానం చెప్పాలో తెలియక - టెకమక పడి చివరకి 'రైట్' అని అరిచాడు. అందరూ గొల్లు మన్నారు. అతనిముఖం చిన్నబోయింది. డ్రైవర్

ఈబావుకి కర్తవెవరు? ముసునూరి పోరయ్యశాస్త్రి

అగింది. ప్రయాణికుల్లో అలజడి.

"ఏమైంది మళ్ళీ ఎవరో ప్రయాణికుడు.

"ఇమ్మయింగ్ స్పేజ్ సర్" నా ప్రక్కనే కూర్చున్న వెంకట్ అన్నాడు.

"నారాయణ, ఖర్చుకాలి ఈ బస్సుక్యాము నాయనోదూ" రాగం తీస్తూ అన్నాడు అరుణ. అందరూ తలీరకంగా మాటల బాణాలు విసురుతున్నారు. అవేమి పట్టించుకొనుండా కండక్టర్ దికిట్టు కొడుతున్నాడు. అయితే - అతను ఎక్కడికని అడిగే పద్ధతి. డబ్బులు తీసుకునే పద్ధతి, తెరిగి యిచ్చే పద్ధతి..... ముఖంలోని కంఠారు..... మాటల్లోని తడబాటు..... యివన్నీ చూస్తున్న ప్రయాణికులకు అతని పెద్ద కాలక్షేపమై పోయాడు.

"సీ కెందుకయ్యా ఈ ఉద్యోగం!" అడుగుతున్నారు కొంతమంది ముఖంబిడే!

అయినా ఇలాంటి మందకొడి వాళ్ళని ఈ రూట్లో వేసిన వాళ్ళకి బుద్ధి ఉండాలి.

అతని. ముఖంలో కళలేదు. ఎవరేమంటున్నా మారు పలక్కుండా తన పని తాను చేసుకొంటు న్నాడు.

"క్రొత్త వాడై వుంటాడు. కాస్త మనం సహకరించాలి" అన్నావ్వును గట్టగానే!

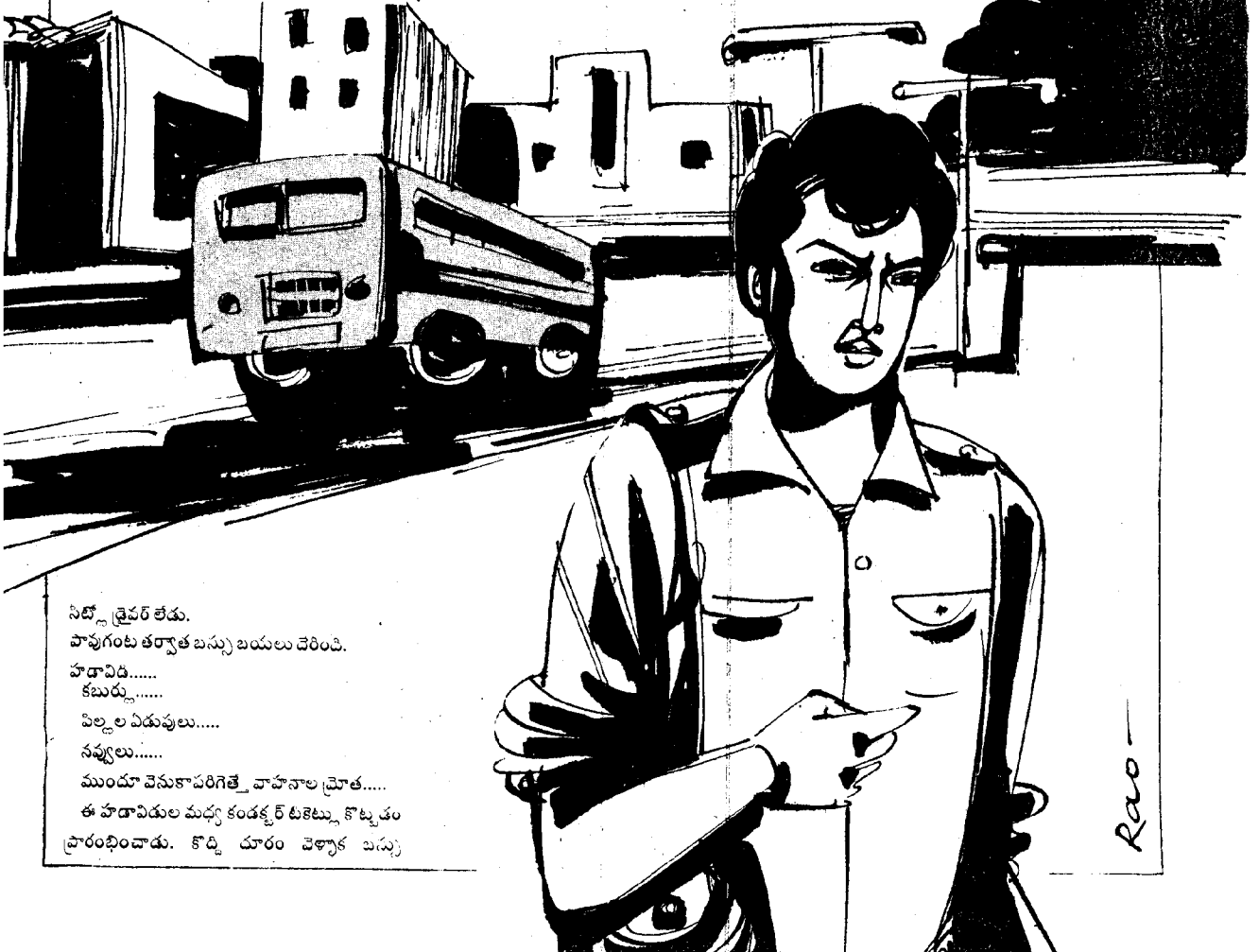
కండక్టర్ వేగంగా టిక్కిట్లు కొట్టలేక పోతున్నాడు. ప్రయాణికుల మాటల ఈటలకు తట్టుకొలేని కండక్టర్ రైట్ అని అరిచాడు.

బస్సు బయలుదేరింది.

బస్సు కుదుపులకి బ్యాటిస్సు చేసుకొ లేక తూలిపోతూ - పడిపోతానేమో సని భయ పడుతూ టిక్కిట్లు కొడుతున్నాడు. బస్సు వెడుతూనే ఉంది.

అతను టిక్కిట్లు కొడుతూనే ఉన్నాడు.

కంగారులో డబ్బులు తక్కువ యిచ్చి చివాట్లు తింటున్నాడు. ఎక్కువ యిచ్చి అవమానం

సిట్టో డ్రైవర్ లేడు.

వాపుగంట తర్వాత బస్సు బయలుదేరింది.

హడావిడి.....

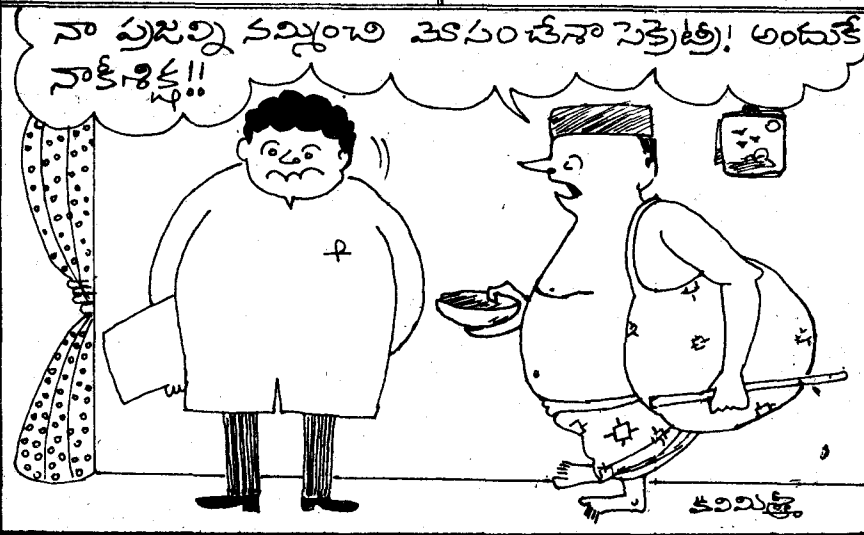
కబుర్లు.....

పిల్లల ఏడుపులు.....

నవ్వులు.....

ముందూ వెనుకాపరిగెత్తే వాహనాల వ్రాత.....

ఈ హడావిడుల మధ్య కండక్టర్ దికిట్టు కొట్టడం ప్రారంభించాడు. కొద్ది దూరం వెళ్ళాక బస్సు

మంచి పనులు చెయ్యడానికే అందరూ ప్రయత్నిస్తారు. మంచి పనులవల్ల పుణ్యం లభిస్తుంది. దానివల్ల స్వర్గాలైన ఉత్తమ లోకాల నివాసం లభిస్తుంది. తెలిసిగాని, తెలియకగాని పాప కార్యాలు చెయ్యడం కూడా మానవ స్వభావమే! అట్టి పనులవల్ల పాపమూ, పాపంవల్ల నరకమూ సంభవిస్తాయి. పాప పుణ్యాల పరిమాణం వారి వారి పనులనుబట్టి ఉంటుంది. చిన్న అపరాధం చేసిన వానికి తక్కువ శిక్ష, పెద్ద తప్పు చేసిన వానికి కఠిన శిక్ష విధించబడుతూ ఉంటుంది కదా! అలాగే మంచి పని చేసిన వానికి ఆ

పనినిబట్టి ప్రశంసా, బహుమతి దొరుకుతూ ఉంటుంది. సంపాదించిన మహా పుణ్యానికి ఫలంగా స్వర్గం లభించినా, శాశ్వతంగా అక్కడ ఉండడం సాధ్యం కాదు. పుణ్యం క్షీణించగానే వారు తిరిగి భూలోకానికి రావలసినదే! ఈ విషయాన్నే "క్షీణే పుణ్యే మర్త్య లోకే విశంతి" అనేది తెలియజేస్తున్నది. ఆ విధంగానే పాప ఫలమైన నరకాన్ని అనుభవించిన తర్వాత, అక్కడ నుండి విడుదల లభిస్తుంది. తనకు ఉపకారం చేసిన వాడికి, అవసరమైన సమయంలో ప్రత్యుపకారం

చెయ్యడం ధర్మం. దానికి శక్తి లేనప్పుడు, ఆ ఉపకారాన్ని గుర్తిస్తూ కృతజ్ఞత తెల్పుడం కనీస ధర్మం. అలా చెయ్యకుండా, ఆ ఉపకారికి అపకారం తలపెట్టడం కంటి మహా పాపం మరొకటి ఉండదు. ఆ విధంగానే మిత్రుడికి ద్రోహం చెయ్యడమున్నూ మహా పాపం! కష్ట సమయంలో బంధువులు ఉపేక్షించవచ్చును కాని మిత్రుడు ఉపేక్షించడు. అతడు తన ప్రాణాన్నయినా ఇవ్వడానికి సిద్ధంగా ఉంటాడు. అట్టి వానికి ద్రోహం చేసినవాడు పశువుకంటే హీనుడు. ఇంక ఇట్టివాడే మరొకడు విశ్వాస ఘాతకుడు. తొలుత బాగా నమ్మకం పుట్టించి, ఆ తర్వాత మోసగించి అపకారం చేసినవాడు ఈ విశ్వాస ఘాతకుడు. ఈ ముగ్గురూ తోటి దొంగలని చెప్పవచ్చును. ఇట్టి వారికి నరకం తప్పదు. అది పరిమితమైన కాలం కాదు. సూర్య చంద్రులున్నంత వరకూ శాశ్వతంగా వారు నరకాన్ని అనుభవించవలసినదే! ఈ విషయాన్నే సహృదయులైన విద్యావేత్తలు ఎన్నడో చెప్పారు-
"మిత్ర ద్రోహ కృతఘ్నుశ్చ
యశ్చ విశ్వాస ఘాతకః
త్రయస్సే నరకం యాంతి
యావచ్చంద్రదివాకరమ్" అని.
అందువల్ల ఇట్టి వారిని దగ్గరకు చేర్చకూడదు. వారికి మనం చాలా దూరంగా ఉండాలి.
-బులుసు వేంకట రమణయ్య

పొందుతున్నాడు. ముందూ వెనుకా వాహనాలు పరిగెత్తుతూనే ఉన్నాయి. నేల తల్లి ఈనినట్లుగా జనం తిరుగుతూనే ఉన్నారు. అంగళ్ళు నోళ్ళు తెరచి జనాన్ని మ్రొంగుతూనే ఉన్నాయి. బాగా చీకటి పడిపోయింది. టిక్కిట్లు యిమ్మా పూరికా పోవడం వల్ల బస్సు నత్త నడకలా నడుస్తోంది. ప్రయాణికులు తమ అసంతృప్తిని ఈలల ద్వారా కేల ద్వారా ప్రకటిస్తూనే ఉన్నారు.
కిక్కి ప్రక్కనే కూర్చున్న కిక్కి అద్దాలకి తల అన్ని నిద్ర పోవడానికి ప్రయత్నిస్తున్న నాకు- ఒక్క కుదుపుతో బస్సు అగడంతో ముందుకు తూలి పడబోయి నిలదొక్కుకొని పరిసరాలు చూశాను.
జనంలో అలబడి.
బయట జనం అరుస్తున్నారు.

ఈ చావుకి కర్తవరు?
ఇంకా కొంత మంది కంగారు పడుతూ బస్సు దిగుతున్నారు.
'ఏమైంది?' అధిగాను పద్యని.
పద్య కళ్ళు మూసుకొని- "అబ్బా నేను చూడలేదు బాబూ ఆ దృశ్యాన్ని. కండక్టర్ గేటు దగ్గర నిలబడి టిక్కిట్లు కొడుతూ తూలి పడ్డాట్ట" అంది.
ఆ వార్త విన్న నాగుండె ఆగినట్లు అయింది. వెంటనే బస్సుదిగి చూశాను.
కండక్టర్ బస్సు వెనుక చక్రం క్రింద పడి ఉన్నట్లున్నాడు. అప్పటికే తుడిశ్వాస వడిలేశాడు.
మూగ వారంతా ఒకే చోటకు చేరినట్లుగా ప్రయాణికులు నోట మాట రాక ఆదృశ్యాన్ని చూస్తూ నిలబడి పోయారు. కండక్టర్ ప్రక్కన

కూర్చుని వున్న డ్రైవర్ మెల్లిగా లేచి నిలబడ్డాడు. అందరి కోసం చూస్తూ, బాబూ! ఇప్పుడు మికందరికి హాయిగా ఉందయ్యా! మికాలశ్యమై పోతోందని ఆ కుర్రాళ్ళు కంగారు పెట్టిశారు. మాటల బాణాలతో మనసును కుళ్ళ బొడిచేశారు. క్రొత్తగా డ్యూటీలో చేరిన మనిషికి కాస్త చేయూత నియ్య లేరా? అంటూ గొల్లు మన్నాడు.
ఎవరూ నోరు విప్పి ఓదార్చలేని సమయం.
తమ హాస్యానికి- తమ అసహనానికి బలైపోయిన ఆ అమాయకుని మృత చేపాన్ని చూస్తూ కన్నీరు కార్చడం తప్ప- ఎవరూ మాట్లాడలేని సమయం. నాటి మనిషి బలహీనతను అసరాగ తీసుకొని అపహాస్యం చేసి నేటి సమాజానికి పెద్ద సవాల్ గా రొమ్మ మీద కుప్పగా పడి వున్న కండక్టర్ శవం అడుగుతున్నట్లుగా అనిపిస్తోంది నాకు..... ఈ నా చావుకు కర్తవరు? □